

Ieva Zepa,
krājuma “*Saļmes Stērnīnē*” veidotāja,
pieteikuma Nemateriālās kultūras mantojuma sarakstam sagatavotāja

STIRNIENES APKAIMES PSALMU DZIEDĀTĀJI

19. GS. BEIGAS – 21. GS. SĀKUMS

TEILĀNU SĀDŽĀ

Mōra Madžuls (*Mōreņa, 1870–1965*) – agri, jau 1925. gadā, palikusi atraitnēs, un abas ar māsu Matildi *skaitēja* (lūdzās) par visu sādžu. Abas apbedītas Stirnienes kapos (nevis savas Teilānu sādžas kapos, kas bija tuvāk), lai vēl pēdējo reizi viņas uz bērū sv. Misi ienestu baznīciņā.

Matilde Pusmadžuls (*1875–1949*) – neprecēta, bijusi arī baznīckungu saimniece, *Mōreņas* mōsa.

Helēna Jokste (*Jokstu Ģele, 1922–2009*) – ļoti muzikāla, vadījusi *saļmes* plašā apkaimē. Stirnienes baznīcas korī priekšdziedātāja, kura korim (kad nebija ērģelnieka) ar balsi uzdeva toņus, lai dziedātu četrbalsīgās mesas latīņu valodā.

Antoņina Teilāne (*Teilānu Ante, 1931*) – laba dziedātāja un izcila rokdarbniece.

ČAUNĀNU SĀDŽĀ – Veronika Grudule (*1919–1991*)

BOJĪRU SĀDŽĀ – Bōrbola Eriņa (*1904–1984*)

BOJĪRU-ERIŅU SĀDŽĀ

Onufrijs Cakuls (*Cakulu Onupris, 1906–1982*)

Marija Madžule-Bojāre (*Madžuļu Mare, 1910–1996*)

Paulīna Strode (*1926–2006*)

PUŠMUCĀNU-ZLĒMEŠU SĀDŽĀ – Lūcija Pušmucāne (*1879–1973*)

KASSALĪŠU SĀDŽĀ

Jadviga Kassaliete (*1903–?, 1956. gadā atgriezās no izsūtījuma*)

Tekla Dambiniece (*1904–1987*)

Tekla Kassaliete-Jaudzema (*1921–2001*)

Eleonora Vēvere (1926–2006, diriģenta Jāņa Stafecka vecmamma)

Helēna Vilkauša (1916–1994, vokālista Krišjāņa Norveļa vecmamma)

Leontīne Vovere (*Vōveru Ļoņa*, 1944)

BRŌKU SĀDŽĀ

Leontija Pekstiņa (*Peksteņu Ļone*, 1933–2004) – par viņu cilvēki teica: “*Jei jau dabasus ar sovu dzīdōšonu vīn aizpelneis.*”

Veljamina Vutnāne (*Ondžu Veņa*, 1919–2004)

Veronika Upeniece (*Lēcejas Vera*, 1930–2000)

Jadviga Caune

Otīlija Bērzeniece (*Otīle*, 1945)

PUTRIČU SĀDŽĀ – Genovefa Putriča (*Putriču Ģeņa*, 1936)

Justīnija Putriča (1875-1963)

Īva Putričs (1875-1949. *Beja tikkū myruse 23. martā, bet jōs ģimeni izvede 25. marta represijōs. Nūmyrušū Īvu apglobōja kaimiņi*)

Kaspars Putričs, Jadviga Madžuls, Jadviga Kassaliete, Leontīne Vēvere

MEŽAERIŅU SĀDŽĀ

Anna Mežēriņa (1902-1959)

Tekla Eriņa, Aldona Eriņa

VUTNĀNU SĀDŽĀ – Amālija Knikste (*Amāle*, 1927–2017) – izcila rokdarbniece, pie viņas 20. gs. 90. gados *saļmes* ierakstītas audiokasetē.

Tekla Knikste, Jadviga Svilāne

GRIGU SĀDŽĀ

Bronislavs Eriņš (1883–1967)

Veronika Laduzāns (1906–1978)

Salimons Laduzāns (1905–?)

Leontīne Eriņa (*Slūka, 1924–2014*)

Bronislavs Eriņš (*1911–1995*)

Tekla Kasparāne (*1924–2006*)

KAPINĪKU SĀDŽĀ

Veronika Krasovska sen. (*1895–1979*)

Genovefa Leice (*Leiču Geņa, 1926–2007*)

Zuzanna Laduzāne (*Garō Zuzanna, 1932–2004*)

Veronika Krasovska (*1933*)

JAUNGAIĻU SĀDŽĀ

Veronika Grēvele (*1923–2010*)

Helēna Grēvele (*1926–2012*)

Anna Kanča (*Sporānu Anna, 1935*) – Jaungaiļos dzīvo no 2008. gada, vada *saļmes*, pirms tam visu mūžu vadījusi daudzas *pōtortolkas* Murmastienes pusē, Veipos, Kančos u.c. Bērnībā ļoti iepaticies rudenos ar ciema sievietēm dziedāt *saļmes*, tā arī iemācījusies. Viņa stāsta: “*Dzīdošonōs pa sātom jau itamūs godūs (21. gs pirmās divas desmitgades) pīsadalejās – Jaungaiļu Vera, Jaungaiļu Mare, Vilkaušu Pauleite, Vilkaušu Inta, Jušku Ante, Jušku Vaļa, Pastaru Mare, Vutnānu Anna.*”

GRĒVELU SĀDŽĀ

Helēna Ūsāne-Erte (*Ūsānu Ģele, 1919-1987*)

Ontons Grēvels, Jadviga Grēvele

Veneranda Grēvele (*1938–2010*)

Elizabete Leimane (*1962*)

CĪMŌTNĪKU SĀDŽĀ

Tekla Ciematnieks (*1898–?*)

Bōrbola Cakula (*1899–1978*)

Agate Vintiša (*1907–1999*)

Anna Ciematnieks (1926–?, *Teklas Ciematnieks meita, bijusi arī kora dziedātāja, kā minēts metriku grāmatā*)

Anna Vintiša (1933–1986)

Broņislava Solzemniece (*Solzemņiku Broņa, 1922–1996*)

Anna Veipa (*Kassaliete Anna, 1945*)

AIZKALNĪŠU SĀDŽĀ

Agate Zalāns (*Coce Agate, 1873(76?)–1965*)

Tekla Mestere (*Mesteru Tekleite, 1920–1981*)

Elizabete Eriņa (*Eriņu Zita, 1932–2018*)

RŪBEŽVEIPŪS

Helēna Pauniņa (*Pauneņu Ģele, 1902–1995*)

Ludovika Leimane (*Ļude Doņkas, 1905–1980*)

Paulīna Leimane (*Jaudzimu Pauleite, 1921–2001*)

Anna Juste (1949)

Janīna Liepiņa (*šobrīd dzied Barkavas draudzē, 1954*)

STIRNIENES MUIŽĀ – Anita Upeniece (1975–2018)

LOPSUKOLNĀ – Matilde Eriņa (1919–1997) un Helēna Eriņa (1924–2003)

TYLTAGOLA – ZALĀNU SĀDŽA (STĒRNĪNES CENTRS)

Genovefa Priževote (*Priževoitu Ģence, 1929–2014*) – vadījusi *saļmes* plašā apkaimē, spēcīgu balsi, baznīcas kora vadošā dziedātāja, *augstais soprans*.

Antoņina Vēvere (*Vēveru Ante, 1927–2009*) – labs alts, pēc kuras uzsāktā dziedājuma visiem bija viegli dziedāt līdz. Iecienīta *saļmu* vadītāja plašā apkaimē, braukusi dziedāt arī Rudzātos un līdz pat Līvāniem.

Helēna Mestere (*Majkovskīneite, 1927–2004*) – ļoti muzikāla, maigu, ārkārtīgi tīru pirmo soprānu līdz sirmam vecumam. Reiz neesot saimei sagatavojusi Lieldienu ēdienus, jo Lielajā Sestdienā

bijusi Varakļānu baznīcā un ierakstījusi svinīgos dziedājumus magnetofona lentēs, diriģenta Jāņa Mestera mamma. Mūžībā aizgāja, dodoties uz mazmeitas koncertu.

Veronika Ozoliņa sen. (*Ūzuleņu Vera*, 1933) – daudzu garīgo un tautasdziesmu zinātāja, izcila audēja un adītāja, plašā apkaimē iecienīta dziedāšanas vadītāja.

Helēna Vaivode (*Bazneicas Ģele*, 1931–2019) – 58 gadus bija Stirnienes baznīcas prāvesta saimniece, *zamais alts*. Fantastiskām darbaspējām, asu prātu, burvīgu humoru, lieliska saimniece un brīnišķīga rokdarbniece.

STIRNIENĒ SALMĒS PIEDALĪJĀS: Donots (1910–2004) un Antoņina (1907–1995) Stafecki, Antoņina Vilkauša (*Sylamolas Ante*, 1914–2010), Veronika Slūka (1923–1993), Peļšs Pāvils (*Peļšu Pōvuls*, 1931–1996), Veronika Peļša (*Peļšu Vera*, 1928), Borbola Vilkauša (*Posta Baiba*, 1922–1999), Konstancija Stabulniece (1925–2013), Paulīna Opolais (1924–2003), Malvīne Eiduka (*Maļvineite*, 1928–2004), Anna Eiduka (*Eiduku Annaņa*, 1961–2020), Paulīne Bernāne (1922–2015), Veronika Bernāne (*Kolna Vera*, 1926–2015), Felicija Pekstiņa (*Feļa*, 1926–2018), Tekla Kassaliete (*Kassalīšu Tekle*, 1939–2014), Veronika Madžule (*Madžuļu Vera*, 1931–2012), Bronislava Kukule (1927–2017) un Pēteris Kukulis (1926–2011, *dziedātājas Aijas Kukules vecāki*) u.c.

UN VĒL TURPINA DZIEDĀT: Bronislava Vaška (*Vašku Brone*, 1925), Genovefa Zalāne-Caune (*Cauņu Geņa*, 1933), Jānis Stafeckis (1938, *Stapecku Jōņs*, *Stirnienes skolas direktors, zamais bass*), Jānis Erdmanis (*Erdmaņu Jōņs*, *procesijas krysta nesējs*, 1946), Jānis Gruduls (*Gruduļu Jōņs*, *diriģents*, 1946), Juris Vilkaušs (*Sylamolas Jurs*, *doktors*, 1949), Anna Eiduka (*Šmaugō Anna*, 1943), Marija Greisle (*Greišļu Mare*, 1956), Anna Mestere (1958), Māra Eiduka (1952), Marija Pastare (1959), Aivars Zeimuls (1961), Biruta Pekstiņa (1964), Lolīta Eriņa (1965), Ruta Eriņa (1974), Ieva Zepa (1976), Jānis Zeps (1991), Ilze Grēvele-Skaraine (1992), Gunta Greisle (1999) un daudzi citi katras saimes ļaudis, kur tiek rīkota *pōtortolka*, kā arī garīgās mūzikas kora “Reversium” dziedātāji – vīri un sievas no plašākas apkaimes – Stirnienes, Dekšārēm, Murmastienes, Sīļukalna, Varakļāniem.

JAUNĀKĀS PAAUDZES DZIEDĀTĀJI, KAS ŅEM DALĪBU SALMĒS:

Ieva, Jolanta un Toms Erdmaņi (korista Jāņa Erdmaņa saime); Liene Eiduka, Gunta, Irita, Daiga Grāveles (*Jokstu Ģeles* mazmeitas); Evita Kassaliete; Ilze Mestere; Laura Mestere

(*Majkovskāneites* mazmeita); Simona Pastare; Jānis un Valdis Pelši, Sarmīte un Santa Pelšas (Veronikas un *Pōvula* Pelšu mazbērni); Katrīna un Kristīne Ubagovskas; Gunta Vēvere (*Vēveru Antes* mazmeita); Kristīne Strobe, Airita un Anete Vintišas (Paulīnas Strodes mazmeitas) u.c.

SALĻMU UN BĒRU DZIEDĀJUMU AUDIO IERAKSTĀ 2020. GADĀ PIEDALĪJĀS:

Emerita Bondare, Mārtiņš Bondars, Voldemārs Bondars, Ilze Grēvele-Skaraine, Sandra Grudule, Jānis Gruduls, Ivars Ikaunieks, Ainārs Kiserovskis, Simona Pastare, Jānis Sārnis, Inga Sestule, Edijs Strušels, Katrīna Ubagovska, Kristīne Ubagovska, Ieva Zepa, Zinta Zepa, Ivars Dominiks Zeps, Jānis Zeps, kā arī jaunās dziedātājas - Beāte Kuzņecova, Laima Melne, Māra Melne, Amanda Skaba, Katrīna Skutele, Deina Svilāne, Karīna Upeniece, Karīna Vingre, skaņu režisors Normunds Slava.

SALĻMU UN BĒRU DZIEDĀJUMU VIDEO IERAKSTĀ PIEDALĪJĀS:

Ilze Agapova, Emerita Bondare, Mārtiņš Bondars, Voldemārs Bondars, Jānis Erdmanis, Ruta Eriņa, Ilze Grēvele-Skaraine, Jānis Gruduls, Ainārs Kiserovskis, Anna Mestere, Veronika Ozoliņa jun., Ieva Pastare, Simona Pastare, Agnija Romanovska, Katrīna Ubagovska, Kristīne Ubagovska, Aivars Zeimuls, Ieva Zepa, Jānis Zeps. Ierakstu veica Latgales reģionālā televīzija.

Šis pārskats ir tikai daļa no daudzajiem *saļmu* dziedātājiem gadu gaitā Stirnienes apkaimē, tāpēc lai piedod, kurš nav ierakstīts, un dod ziņu pats vai vēsta par saviem radniekiem. Priecāsimies par katru, kurš vēl tiks apzināts, ierakstīts šajā rindā vai uzzināts kāds nezināms gadskaitlis. Dziedātāju dzīves gadi datēti, lai parādītu tradīcijas pēctecību – saglabāšanu un turpināšanu.